

Književne novosti

Ernestina Jelovšek: »Spomini na Prešerna«. Ljubljana 1903. Založil L. Schwentner, cena 2 K, po pošti 2 K 10 h.

Spomini na Prešerna, spisani od njegove lastne hčere, morajo vzbuditi po vseh slovenskih pokrajinah, povsod, kjerkoli sečitajo Prešernove poezije, največje zanimanje. In tega zanimanja so tudi docela vredni! Ernestina Jelovšek je izvršila svojo sveto dolžnost, da je rekla besedo za čast svojega velikega, a toli obrekovanega očeta in da je pokazala, kaj je laž in kaj resnica. Neodpustno bi bilo, ako bi ne bila tega storila! Zdaj šele, ko poznamo Prešerna natanko tudi kot človeka, ga bomo čislali prav kot pesnika in umetnika! Z občudovanja vredno odkritosrčnostjo nam opisuje Ernestina Jelovšek razmerje med svojim očetom in svojo materjo. Semtertja se nam celo zdi, da je v svoji sodbi nasproti materi preostra! Njeno mater lahko mileje sodimo, ne da bi spričo tega trpel ugled njenega očeta. Gotovo je, da ona Prešerna ni umela, in ravno tako gotovo tudi, da je to dejstvo neugodno vplivalo na razmerje med njima, toda kdo naj bi ji zameril kaj takega? Koliko pa je bilo sploh ljudi v tistem času, ki bi bili umeli genija Prešerna? In potem treba vpoštevati tudi razliko v starosti! —

V »Spominih na Prešerna« se nahaja toliko pristnočloveških momentov iz življenja našega velikega pesnika, da ne more pač nihče dvojiti, da je vse, kar je tu navedenega, gola resnica. In kako je to pisano! Kogar ne ganejo te vrste, nima srca! Tu imajo slovenski pisatelji sujet za najlepši psihološki roman ali tudi dramo! Knjiga pa ni zanimiva samo zaradi vsebine svoje, temveč tudi kot umotvor! Slog, v katerem piše Ernestina Jelovšek, je jedrnat, karakterističen, in vse delo je lepo zaokrožena celota, kar pri taki tvarini ni baš lahka stvar. Mnoga mesta v knjigi so vprav duhovita. Lahko rečemo: nekaj Prešernovega talenta je v tej knjigi! Pozna se ji, da jo je pisala — Prešernova hči! Prav od srca obžalujemo, da ni bilo v tistih časih v vsej Sloveniji niti enega toli razboritega moža, ki bi se bil zavzel za Prešernovo hčer ter nam vzgojil iz nje to, za kar je brez dvojbe imela poklic — pisateljico! Veliko so zagrešili Slovenci ne samo Prešernu, temveč tudi tistim, ki jih je ljubil in ki so bili njegovi! Morda se zdaj spomnimo zopet, kaj je naša narodna dolžnost, ter se izkažemo hvaležne napram Prešernovi hčeri, ako za nič drugega, pa vsaj za to, da nam je napisala »Spomine na Prešerna«!

Z.

Zofka Kveder: Iz naših krajev.¹⁾ Gospa Zofija Kveder-Jelovškova je znana čitajočemu slovenskemu svetu šele nekaj let. Prvim feljtonom, mimo katerih smo šli precej indiferentno, je sledila knjiga »Misterij žene«, ki je vzbudila v nas kakor po svoji formi, tako po svoji vsebini mnogo pozornosti in senzacije. »Misterij žene« je gotovo nezrelo in neuglajeno delo, in to v vsakem oziru. Ali kar se je dalo spoznati iz tega delca, v katerem vse vre in kipi, vse žari in z iskrami šviga, je bilo to, da navzlic vsem banalnostim in

¹⁾ Ocena te knjige se nam je doposlala od dveh strani. Eno smo že prinesli v septembrski številki, drugo podajemo čitateljem zdaj, da zvedo sodbo o naši sotrudnici tudi iz drugih ust.